

20. 11. 2001

ID: 15406

Neplatnost valné hromady společnosti

Není-li prokázáno, že úmyslem společnosti, resp. jejího představenstva či většinového akcionáře, bylo obejít ustanovení § 186a obch.zák., nelze bez dalšího říci, že přeměna podoby akcií z listinných akcií na zaknihované je obcházením ustanovení § 186a obch. zák.

Není-li prokázáno, že úmyslem společnosti, resp. jejího představenstva či většinového akcionáře, bylo obejít ustanovení § 186a obch.zák., nelze bez dalšího říci, že přeměna podoby akcií z listinných akcií na zaknihované je obcházením ustanovení § 186a obch. zák.

Za vhodný způsob uveřejnění oznámení ve smyslu ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák. lze považovat jakýkoli informační zdroj obecně dostupný pro každého akcionáře. Takovýto informační zdroj musí být dostupný bez vynaložení nepřiměřené námahy. Není vyloučeno, aby vhodným způsobem uveřejnění byla publikace oznámení v Obchodním věstníku, ovšem pouze za předpokladu, že složení akcionářů konkrétní společnost je takové, že Obchodní věstník je pro všechny běžně dostupným periodikem.

Rozpor obsahu schvalované účetní závěrky se zákonem, ať již co do správnosti či úplnosti, může, za určitých okolností, být důvodem pro prohlášení usnesení valné hromady o schválení účetní závěrky za neplatné. Takovým důvodem však nemůže být jakýkoli nedostatek účetní závěrky, ale jen nedostatek (či nedostatky), v jehož důsledku neposkytuje účetní závěrka takové informace o hospodaření společnosti, jaké má právo každý akcionář či investor očekávat, tj. takové informace, aby se mohl rozhodnout zda účetní závěrku schválí, zda ve společnosti setrvá (či do společnosti investuje), popřípadě aby mohl učinit či navrhnout opatření, která ve vazbě na hospodaření společnosti zákon umožňuje.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.9.2001, sp.zn. 29 Odo 88/2001)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatele J.P., o neplatnost usnesení valné hromady, L.s.H., a.s. nyní L.s.H.K., a.s. vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 42 Cm 231/99, o dovolání navrhovatele proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 31. října 2000, čj. 7 Cmo 623/2000-170 tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. října 2000, čj. 7 Cmo 623/2000-170 a soud rozsudek Krajského soudu v Hradci ze dne 7.dubna 2000, č.j. 42 Cm 231/99-142 se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem potvrdil odvolací soud rozsudek Krajského soudu v Hradci ze dne 7.4.2000, č.j. 42 Cm 231/99-142, ve výroku, kterým tento soud zamítl návrh na vyslovení neplatnosti usnesení

valné hromady L.s.H., a.s. (dále jen „společnost“), konané dne 8.6.1999, kterým valná hromada rozhodla o schválení výroční zprávy a účetní závěrky společnosti a změnil tento rozsudek ve výroku, kterým soud prvního stupně vyslovil neplatnost usnesení, kterým tatáž valná hromada rozhodla o změně podoby akcií společnosti ze zaknihovaných na listinné, tak že návrh zamítl.

V odůvodnění svého rozsudku odvolací soud uvedl, že sdílí závěr soudu prvního stupně o řádném svolání valné hromady. Způsob jejího svolání, resp. oznámení o jejím konání je v souladu s čl. 12 odst. 5 stanov. Ustanovení § 184 odst. 4, poslední věty, obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“) je ustanovením dispozitivním, které ponechává prostor pro úpravu ve stanovách. Teprve jestliže ji stanovy neobsahují, nebo jestliže není vhodná, platí zákonná úprava. Za vhodný způsob lze považovat jakýkoli informační zdroj obecně dostupný pro každého akcionáře. Obchodní věstník (ve kterém byla valná hromada svolána) je tiskovinou s celostátní působností a uveřejnění oznámení v něm lze považovat za vhodný způsob svolání valné hromady. Akcionáři si tento způsob svolání valné hromady sami vtělili do stanov a všem musí být známo, že mají sledovat právě Obchodní věstník. Dále pak uvedl, že i kdyby byl tento způsob shledán nevhodným, potom téměř stoprocentní účast na valné hromadě vylučuje podle ustanovení § 183 odst. 2 obch. zák. vyslovení neplatnosti pro tento důvod.

Podle odvolacího soudu však nejsou důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady ani výhrady navrhovatele ke schválení účetní závěrky a výroční zprávy.

Ustanovení § 187 odst. 1 písm. f) obch. zák. svěřuje do působnosti valné hromady schválení roční účetní závěrky. Účetní závěrku přezkoumává dozorčí rada (§ 198 obch. zák.), které přísluší zkontrolovat, zda zobrazuje skutečný stav účetnictví. Dozorčí rada předkládá valné hromadě své vyjádření a tedy i stanovisko k tomu, zda byla účetní závěrka sestavena v souladu s právními předpisy na základě řádně vedeného účetnictví a zda návrh na rozdělení zisku odpovídá právním předpisům, stanovám a pokynům valné hromady. Kdyby účetní závěrka nespĺňovala náležitosti dle zákona o účetnictví, může to znamenat pro představenstvo, které odpovídá za vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky, dopady vyplývající z § 194 odst. 5 obch. zák. Hlavní metodou kontroly roční účetní závěrky je její ověřování auditorem. V daném případě je výrok auditora k napadané účetní závěrce „bez výhrad“.

Akcionáři mají právo seznámit se před konáním valné hromady s účetní závěrkou nebo vybranými údaji z ní (§ 192 odst. 1 obch. zák.). Obchodní zákoník ani předpisy o účetnictví již nestanoví, jaké údaje z účetní závěrky se oznamují akcionářům. Nemají-li stanovy v tomto směru speciální úpravu, potom to je věcí rozhodnutí představenstva. Akcionáři mají též právo požadovat na valné hromadě vysvětlení o účetní závěrce, což se v daném případě stalo. I po vznesených protestech a připomínkách několika akcionářů byla účetní závěrka a výroční zpráva schválena 74,76 % přítomných hlasů. I pokud by snad byly shledána nějaké nedostatky v podkladech předkládaných akcionářům, potom by s ohledem na závěr auditora nebylo možno z hlediska § 183 odst. 2 písm. a) obch. zák. dovozovat neplatnost takového usnesení, neboť takové rozhodnutí nemělo závažné právní následky. Zákon nestanoví pro společnost povinnost účetní závěrku schválit ani nestanoví důsledky jejího neschválení. Právním důsledkem schválení účetní závěrky je to, že je tím uzavřeno účtování společnosti za dané období, a že účetnictví za toto období již nelze měnit.

Neplatnost usnesení, jímž byla schválena účetní závěrka, nelze dovodit ani z toho, že nebylo

rozhodováno o schválení konsolidované účetní závěrky. Pokud nastaly předpoklady stanovené v § 22 zákona o účetnictví, znamená to, že společnost je povinna schválit vlastní účetní závěrku (která byla valnou hromadou schválena) a konsolidovanou účetní závěrku, která znamená sloučení účetních závěrek obou společností (tj. společnosti, jež účetní závěrku schvaluje a společnosti, v níž má tato společnost více než dvacetiprocentní podíl).

Odvolací soud se však neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně týkajícím se podoby akcií. Rozhodnutí o změně podoby akcií není rozhodnutím o změně práv spojených s určitým druhem akcií, neboť práva akcionářů se jím nemění. Přeměnu listinných akcií na zaknihované umožňuje obchodní zákoník i zákon o cenných papírech, přičemž tuto přeměnu podmiňuje rozhodnutím emitenta cenných papírů (§ 9 a 10 zákona č. 591/1991 Sb., zákona o cenných papírech, dále jen „CenP“). První podobu akcií určí zakladatelská smlouva či listina a změna podoby je v působnosti valné hromady [§ 187 odst. 1 písm. a) obch. zák.]. K přijetí takového rozhodnutí je třeba souhlasu dvou třetin přítomných hlasů akcionářů (§ 186 odst. 2 obch. zák.). Žádné zákonné ustanovení neurčuje, že by touto změnou podoby docházelo ze zákona ke zrušení veřejné obchodovatelnosti akcií. Samotná podoba cenného papíru nemá vliv na jeho veřejnou obchodovatelnost, neboť na veřejném trhu lze obchodovat s cennými papíry v listinné i zaknihované podobě. Na tom nic nemění ani to, že momentálně není fakticky možné na veřejně organizovaném trhu cenných papírů s listinnými akciemi obchodovat. Zákon pouze stanoví podmínky, za jakých lze veřejně obchodovat s cenným papírem při změně podoby ze zaknihované na listinnou (§ 11 CenP). Veřejná obchodovatelnost cenných papírů není podmíněna prováděním obchodů s nimi na veřejném trhu, neboť ty již jsou důsledkem splnění zákonem požadovaných náležitostí. Veřejná obchodovatelnost cenného papíru tak neobsahuje právo na to, aby se s tímto cenným papírem na veřejném trhu obchodovalo, tedy aby je organizátor veřejného trhu přijal k obchodování.

Odvolací soud dále vytkl soudu prvního stupně, že rozhodl ve věci rozsudkem, nikoli usnesením, uzavřel však, že to na věcnou stránku rozsudku nemělo vliv, ale mělo to pouze ten důsledek, že o dovolací soud musel podle § 223 o. s. ř. rozhodnout rozsudkem.

Návrhu na připuštění dovolání odvolací soud nevyhověl, neboť otázku, pro kterou navrhovatel požadoval jeho připuštění, nepovažuje za zásadního významu.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal navrhovatel v otevřené lhůtě dovolání. V dovolání namítá, že nepovažuje svolání valné hromady oznámením v Obchodním věstníku za vhodný způsob svolání. Tento způsob mohl určit majoritní akcionář, který by tím omezil právo minoritních akcionářů na bezproblémový způsob zjištění oznámení o konání valné hromady.

Obchodní věstník vychází jako týdeník a není jej možné získat kdekoli v České republice (rozumí se v místech, kde se jinak prodávají deníky). Z úpravy svolání valné hromady v obchodním zákoníku je evidentní snaha zákonodárce určit alespoň dva celostátně distribuované deníky jako nejnížší kvórum pro zveřejnění oznámení o konání valné hromady. Jestliže tedy společnost uveřejnila oznámení o konání valné hromady pouze v Obchodním věstníku, představuje to méně než zákonem požadovaný limit pro zajištění informovanosti akcionářů. Uvedený způsob uveřejnění, byť by byl v souladu s čl. 12 odst. 5 stanov společnosti, znemožnil akcionářům zúčastnit se napadané valné hromady, neboť všichni jistě nejsou odběrateli Obchodního věstníku a není tedy vhodným způsobem uveřejnění oznámení o konání valné hromady.

Dále pak dovolatel vznáší námitky proti závěru, že ačkoliv představenstvo společnosti nepředložilo svým akcionářům všechny zákonem požadované materiály, byla roční účetní závěrka schválena a přijetím tohoto usnesení byly nedostatky spočívající v neúplných podkladech zhojeny. Tento závěr je v přímém rozporu se zákonným právem akcionáře, který má ze zákona právo na informace o stavu majetku ve společnosti, do níž vložil své prostředky. Protože představenstvo společnosti nepředložilo valné hromadě všechny podklady, z nichž mají akcionáři možnost se dozvědět, jak bylo nakládáno s jejich majetkem, způsobilo, že akcionáři neschvalovali řádnou účetní závěrku doloženou všemi informacemi, jak to ukládá zákon, ale pouze jakousi upravenou zprávu představenstva, na základě níž nebyli akcionáři schopni posoudit relevantnost hospodářského výsledku. Při závěru, že přijetím usnesení o schválení účetní závěrky byly nedostatky spočívající v neúplných podkladech zhojeny, by představenstvo nemuselo předkládat akcionářům žádné podklady a schválením účetní závěrky majoritním akcionářem by byl tento fakt zhojen, čímž by bylo akcionářům odepřeno právo na informace o hospodaření společnosti.

Představenstvo v rozporu s ustanovením § 18 až § 22 zákona č. [563/1991](#) Sb., o účetnictví, § 80 CenP a § 192 odst. 2 obch. zák. předložilo akcionářům výroční zprávu, která neobsahovala žádné podrobné informace o investičním majetku, „pouze deklarovala, jaký je v majetku společnosti, nikoli však přehled o finančních výnosech z něho, dokonce se ve výroční zprávě uvádí, že finanční investice se oceňují cenou pořízení, ačkoli opatření ministerstva financí ukládá oceňovat tyto finanční investice podle posledního kursu, za který byly tyto cenné papíry obchodovány na burze či v RMS.“ Akcionář pak nemá možnost posoudit, zda ztráta společnosti, která činila 21,503.000,- Kč, byla dosažena i přes náležitou péči členů představenstva ve smyslu ustanovení § 194 odst. 5 obch. zák.

Na valné hromadě pak vůbec nebyla předložena výroční zpráva podle § 80 CenP, zpráva představenstva o podnikatelské činnosti společnosti a stavu jejího majetku a konsolidovaná účetní závěrka, protože společnost má více než dvacetiprocentní podíl na společnosti L.s.L., a.s.

Z uvedeného je patrné, že akcionáři vůbec neměli možnost kvalifikovaně rozhodnout o schválení roční účetní závěrky. Přitom neobstojí tvrzení společnosti, že účetní závěrka byla ověřena auditorem bez výhrad, neboť kdyby takový výrok byl pro akcionáře závazný, nestanovil by zákon povinnost k předložení uvedených podkladů.

Podle názoru dovolatele neobstojí ani závěr odvolacího soudu, že neplatnost usnesení nelze dovodit ani z toho, že valná hromada nerozhodovala o schválení konsolidované účetní závěrky, neboť povinnost tuto závěrku sestavit vyplývá z ustanovení § 22 zákona č. [563/1991](#) Sb.

Dovolatel rovněž popírá, že schválení účetní závěrky nemá závažné právní důsledky, když zákon nestanoví povinnost účetní závěrku schválit, ani nestanoví důsledky jejího neschválení. Závažným právním důsledkem schválení účetní závěrky je to, že je jím uzavřeno účtování společnosti za dané účetní období, a že účetnictví za toto období již nelze měnit. Při takovém závěru by bylo možno schvalování účetní závěrky z působnosti valné hromady zcela vypustit, stejně jako by bylo možno vypustit ustanovení § 192 odst. 2 obch. zák. a příslušná ustanovení zákona o cenných papírech. Majoritní akcionáři by si pak ve společnosti mohli dělat jakékoli finanční operace.

Závěr odvolacího soudu, že změna zaknihované podoby akcií na listinné nic nemění na jejich veřejné

obchodovatelnosti, je podle dovolatele v rozporu s ustanovením § 71 CenP. Ten totiž definuje veřejně obchodovatelný cenný papír jako cenný papír, se kterým lze obchodovat na veřejném trhu. „Uvedená zákonná definice je pregnantním případem právní výrokové ekvivalence, tedy platí i naopak, že cenný papír, kterým lze obchodovat na veřejném trhu, je veřejně obchodovatelným cenným papírem.“ Jak dovodil soud prvního stupně, jestliže nastane stav, kdy nelze obchodovat cennými papíry na veřejném trhu, došlo tak fakticky k přijetí rozhodnutí o zrušení veřejné obchodovatelnosti těchto cenných papírů. Naproti tomu odvolací soud učinil závěr zcela nesprávný, že cenné papíry na veřejném trhu neobchodované a fakticky neobchodovatelné nepřestávají být veřejně obchodovatelnými cennými papíry.

Ze všech těchto důvodů dovolatel žádá, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Společnost ve vyjádření k dovolání uvedla, že rozhodnutí odvolacího soudu považuje za věcně správné. Ve věci byl náležitě a úplně zjištěn skutkový stav a odvolací soud z něj vyvodil správné závěry. Argumentace navrhovatele v dovolání je totožná s jeho námitkami před soudem prvního stupně i soudem odvolacím. Společnost navrhuje zamítnutí dovolání.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1.1.2001).

Dovolání proti měnícímu výroku rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť (jak uvedl v rozsudku i odvolací soud) ve věcech vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady rozhoduje soud usnesením (srov. § 200e odst. 1 a 3 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 4 písm. j/ o. s. ř.). Oproti mínění odvolacího soudu však skutečnost, že soud nižšího stupně rozhodl o věci samé rozsudkem (ačkoliv měl rozhodnout usnesením) nezbavuje soud vyššího stupně povinnosti rozhodnout o opravném prostředku proti takovému rozhodnutí (o odvolání nebo o dovolání) usnesením. To, že soud rozhodl jinou - kvalitativně vyšší, leč v rozporu s procesním předpisem zvolenou - formou rozhodnutí, je vadou řízení, která nemohla mít vliv na správnost rozhodnutí (srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 1999, sp. zn. 20 Cdo 1574/99, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 4, ročník 2000, pod číslem 45). Proto ostatně Nejvyšší soud i v této věci rozhodl o dovolání usnesením (§ 243b odst. 5 o. s. ř.).

Dovolatel (ač zastoupen advokátem) dovolací tvrzení výslovně nepřičítal žádnému z dovolacích důvodů taxativně vypočtených v ustanovení § 241 odst. 3 o. s. ř., z obsahu dovolání však vyplývá, že uplatňuje dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř., jehož prostřednictvím lze odvolacímu soudu vytýkat, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Podle zápisu v oddílu B vložka 841 obchodního rejstříku zanikla L.s.H., a.s. ke dni 29.12.2000 bez likvidace, sloučením s obchodní společností L.s.H.K., a.s., která jako jediný právní nástupce přebírá veškerý majetek, práva a závazky zaniklé obchodní společnosti, proto Nejvyšší soud pokračoval v

řízení s právní nástupkyní původně žalované společnosti.

Dovolatel dovozuje, že za stavu, kdy oba veřejné trhy v České republice nepřijímaly k obchodování listinné cenné papíry, byť jim K.p.c.p. udělila povolení k veřejnému obchodování, je nutno považovat rozhodnutí o přeměně zaknihovaných akcií na listinné za změnu z veřejně obchodovatelných akcií na akcie veřejně neobchodovatelné, čímž dochází k obcházení ustanovení § 186a obch. zák. Vychází přitom z gramatického výkladu ustanovení § 71 odst. 1 CenP a namítá, že rozhodnutím o změně podoby akcií dochází fakticky ke stejnému zásahu do práv akcionářů, aniž je jim poskytnuto plnění, které jim jinak zákon při takovém zásahu zaručuje.

Přitom ustanovení § 186a obch. zák. ukládá společnosti pro případ zrušení veřejné obchodovatelnosti akcií povinnost nabídnout majitelům akcií, o zrušení jejichž veřejné obchodovatelnosti valná hromada rozhodla, aby za stanovených podmínek nabídla jejich majitelům odkup těchto akcií. Ustanovení § 186 odst. 3 obch. zák. pak pro rozhodnutí o zrušení veřejné obchodovatelnosti předepisuje souhlas alespoň tří čtvrtin hlasů přítomných akcionářů majících akcie, jejichž veřejná obchodovatelnost se ruší.

Závěr dovolatele, že z ustanovení § 71 odst. 1 CenP vyplývá, že veřejně obchodovatelným cenným papírem je pouze takový cenný papír, se kterým je fakticky možno obchodovat na veřejných trzích, je nesprávný. Logickým a systematickým, ale i gramatickým výkladem ustanovení § 71, 72 a 76 CenP, která určují postup při udělování povolení k veřejnému obchodování a náležitosti veřejně obchodovatelného cenného papíru, lze dovodit, že zákon o cenných papírech v § 71 odst. 2 výslovně prohlašuje za veřejně obchodovatelné ve smyslu § 71 odst. 1 CenP cenné papíry, které splňují dva předpoklady - K.p.c.p. (dříve Ministerstvo financí) jim udělila povolení k veřejnému obchodování a mají náležitosti veřejně obchodovatelných cenných papírů podle § 76 obch. zák. Z ustanovení § 72 odst. 3 CenP pak vyplývá, že povolení k veřejnému obchodování lze udělit též listinným cenným papírům. Zákon o cenných papírech tedy spojuje veřejnou obchodovatelnost cenného papíru pouze s uděleným povolením a s předepsanými náležitostmi, nikoli již s tím, zda cenný papír bude fakticky přijat k obchodování na veřejném trhu (jak to s účinností od 1. 1. 2001 činí novela zákona o cenných papírech provedená zákonem č. [362/2000](#) Sb. pro cenné papíry registrované).

Pokud pak jde o zásah do práv akcionáře, je třeba především uvést, že zrušení veřejné obchodovatelnosti ve smyslu ustanovení § 186a odst. 1 obch. zák. nemá pouze ten důsledek, že s akcií nelze nadále obchodovat na veřejných trzích, ale má i řadu dalších důsledků, které se nepojí se změnou podoby akcie.

Tak podle ustanovení § 80 CenP je emitent veřejně obchodovatelných cenných papírů povinen jedenkrát ročně uveřejnit zprávu o výsledcích svého hospodaření a o své finanční situaci (dále jen „roční zpráva“). Roční zpráva musí být rovněž k dispozici účastníkům valné hromady, na které se bude schvalovat roční účetní závěrka ověřená auditorem. Pokud valná hromada účetní závěrku neschválí, musí emitent do jednoho měsíce uveřejnit novou roční zprávu, ve které uvede důvody neschválení a postup řešení připomínek valné hromady.

Roční zpráva musí obsahovat zejména účetní závěrku v nezkrácené formě a informace o skutečnostech uvedených v § 74 odst. 1 písm. b) CenP, o činnosti emitenta, o změnách ve

skutečnostech uvedených v § 74 odst. 1 písm. a), c), jakož i další významné informace.

Emitent veřejně obchodovatelného cenného papíru je rovněž povinen nejdéle do jednoho měsíce po skončení prvního pololetí uveřejnit zprávu o výsledcích svého hospodaření za první pololetí obsahující údaje v rozsahu výsledovky a rozvahy za toto období. Kromě toho je emitent veřejně obchodovatelného cenného papíru povinen během roku neprodleně oznamovat Komisi změny ve své finanční situaci nebo jiné skutečnosti, které mohou vyvolat významnou změnu kursu jím vydaného cenného papíru nebo zhoršit schopnost emitenta plnit závazky z cenného papíru, a podle požadavků Komise je uveřejnit.

Právní předpisy však ukládají určité povinnosti i akcionářům společnosti s veřejně obchodovatelnými akciemi, zejména akcionářům ovládajícím společnost či majícím určitou kvalifikovanou účast na společnosti (viz např. § 183a až § 183d obch. zák.). Tyto další povinnosti společnosti i jejich významných akcionářů zůstávají zachovány i po změně podoby listinného cenného papíru. Nelze proto bez dalšího říci, že přeměna podoby akcií z listinných akcií na zaknihované je obcházením ustanovení § 186a obch. zák. Pro takový závěr by muselo být prokázáno, že úmyslem společnosti, resp. jejího představenstva či většinového akcionáře, bylo uvedené ustanovení obejít. V tom směru však návrhovač žádný důkaz nenabídl. Nelze proto než uzavřít, že rozsudek odvolacího soudu byl v rozsahu, ve kterém změnil výrok rozsudku soudu prvního stupně, správný.

Protože však dovolatel napadl měnící výrok ze dvou důvodů, přičemž druhým důvodem byla nezákonnost svolání valné hromady, musel se dovolací soud zabývat měnícím rozhodnutím odvolacího soudu i co do tohoto důvodu.

Odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že za vhodný způsob uveřejnění oznámení ve smyslu ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák. lze považovat jakýkoli informační zdroj obecně dostupný pro každého akcionáře. S tímto závěrem dovolací soud souhlasí, avšak s upřesněním v tom směru, že informační zdroj musí být takto dostupný bez vynaložení nepřiměřené námahy. Není proto vyloučeno, aby vhodným způsobem uveřejnění byla publikace oznámení v Obchodním věstníku, ovšem pouze za předpokladu, že složení akcionářů konkrétní společnost je takové, že Obchodní věstník je pro všechny běžně dostupným periodikem. To však odvolací soud v projednávané věci nezkontroloval a uzavřel, že Obchodní věstník je vhodným zdrojem informací o svolání valné hromady vždy, bez ohledu na poměry akcionářů společnosti. S tímto závěrem již souhlasit nelze. Je obecně známo, že v kupónové privatizaci nabyly akcie řady společností osoby nejrůznějšího sociálního postavení, které pobývají na celém území republiky. Pro některé z těchto osob může být Obchodní věstník velmi obtížně dostupným periodikem a jeho sledování pro ně může představovat značnou finanční i časovou zátěž. Na tom nic nemění to, že valná hromada, popřípadě ustavující valná hromada takový způsob uveřejnění oznámení schválila, neboť požadavek zákona na uveřejnění oznámení vhodným způsobem je požadavek objektivní nezávislé na tom, co schválila valná hromada - zákon v uvedeném ustanovení společnosti, resp. její valné hromadě ukládá, aby zvolila vhodný postup pod pohrůžkou, že jinak se uplatní postup stanovený zákonem. Právní závěr odvolacího soudu o řádném svolání valné hromady je proto nesprávný.

Přitom ovšem není vyloučeno ani použití ustanovení § 183 odst. 2 písm. a) obch. zák. ve vazbě na ustanovení § 131 odst. 3 písm. a) obch. zák., na které se oba soudy odvolávají. Uveřejnění pozvánky na valnou hromadu způsobem, který není vhodný podle ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák., může být

za určitých okolností porušením obchodního zákoníku, které nemělo závažné právní následky. K závěru o tom, že tomu tak bylo však nepostačí hodnotit procentuální účast akcionářů na valné hromadě, ale je třeba se zabývat i jejich složením z hlediska velikosti podílů akcionářů přítomných na valné hromadě na základním kapitálu.

Ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák. je jedním z ustanovení, které má chránit menšinové akcionáře před zneužitím postavení akcionáře většinového (v tomto případě využitím váhy hlasů ke stanovení nevhodného způsobu uveřejnění oznámení o konání valné hromady ve stanovách). Pokud by důsledkem nevhodného způsobu uveřejnění - oznámení o konání valné hromady bylo převážně to, že by z účasti na ní byli vyřazeni právě menšinoví akcionáři, nelze učinit závěr o tom, že porušení ustanovení § 184 odst. 4 obch. zák. nemělo závažné právní následky. Z tohoto hlediska se však oba soudy věci nezabývaly.

Dovolání proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu je přípustné dle ustanovení § 239 odst. 2 o. s. ř.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle citovaného ustanovení je závěr odvolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem odvolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam, se jedná, jestliže je v rozhodnutí řešena právní otázka významná nejen pro rozhodnutí v projednávané věci. Přitom musí jít o otázku, která dosud není řešena v rozhodovací praxi vyšších soudů (anebo v ní není řešena jednotně) a která není řešena ani v rozhodnutí nižšího soudu publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí, ani ve stanovisku Nejvyššího soudu, popřípadě o případ, kdy napadené rozhodnutí řeší určitou právní otázku v rozporu s publikovanou judikaturou. Za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou soudní praxí.

Mimo předpokladu včasného návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání (který byl v dané věci naplněn) může být dovolání ve smyslu citovaného ustanovení přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právní otázky (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, přípustnost neumožňují) a jde-li zároveň o právní otázku zásadního významu.

Dovolatel navrhl vyslovení přípustnosti dovolání pro otázku, zda nedostatečný stav podkladů o hospodaření společnosti předložených akcionářům na valné hromadě, popřípadě jejich nesoulad s právními předpisy, může být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o schválení roční účetní závěrky. V řešení této otázky (předkládané i v dovolání) Nejvyšší volací soud shledal zásadní právní význam, neboť vyhovuje shora uvedeným kritériím.

Jak vyplývá z dovolání, napadá dovolatel zejména to, že akcionářům nebyly před projednáváním účetní závěrky předloženy všechny doklady, jejichž předložení právní předpisy v této souvislosti

vyžadují. Dále pak dovolatel tvrdí, že schvalovaná účetní závěrka byla co do obsahu v rozporu se zákonem.

O předkládání účetní závěrky a zprávy o podnikatelské činnosti společnosti obchodní zákoník stanoví, že představenstvo, jehož povinností je zabezpečovat obchodní vedení společnosti, včetně řádného vedení účetnictví, předkládá valné hromadě ke schválení roční účetní závěrky s návrhem na rozdělení zisku. Tato závěrka nebo vybrané údaje z ní s uvedením doby a místa, v němž je k nahlédnutí pro akcionáře, se zasílají akcionářům majícím akcie na jméno nejméně 30 dnů před valnou hromadou. Vydala-li společnost akcie na majitele, hlavní údaje této účetní závěrky se v téže lhůtě uveřejní způsobem určeným zákonem a stanovami pro svolání valné hromady s uvedením doby a místa, v němž je účetní závěrka k nahlédnutí pro akcionáře společnosti (§ 192 odst. 1 obch. zák.). Ve lhůtách určených stanovami předkládá představenstvo valné hromadě zprávu o podnikatelské činnosti společnosti a o stavu jejího majetku. Tato zpráva je vždy součástí roční zprávy zpracovávané podle § 80 CenP (§ 192 odst. 2 obch. zák.). Jak se uvádí shora, § 80 CenP stanoví, že má-li společnost veřejně obchodovatelné akcie, musí být účastníkům valné hromady společnosti, na které se bude schvalovat roční účetní závěrka ověřená auditorem, rovněž k dispozici roční zpráva.

Obchodní zákoník ani zákon o cenných papírech nestanoví, jaké důsledky má nesplnění uvedených povinností. Přitom jejich nesplnění je nepochybně porušením zákonné povinnosti představenstva, resp. společnosti. Proto je třeba rozhodnout, zda nesplnění této povinnosti tak bezprostředně souvisí se schválením účetní závěrky, že bez jejího splnění je třeba považovat usnesení valné hromady o schválení účetní závěrky za nezákonné. V tom směru dovolací soud dospěl k závěru, že menšinový akcionář nemá jinou možnost vynutit na společnosti předložení uvedených podkladů, na jejichž základě se bude rozhodovat o tom, zda účetní závěrku schválí či nikoli, než právě napadat usnesení valné hromady, kterým bylo usnesení schváleno (když většinový akcionář či akcionáři jednající ve shodě si mohou vynutit předložení potřebných podkladů neschválením příslušného usnesení). (Menšinový akcionář by se sice mohl následně domáhat předložení podkladů soudní cestou, to však již pro něj zpravidla z časového hlediska nebude mít žádný význam. Za tohoto stavu nelze než uzavřít, že v důsledku porušení ustanovení § 192 obch. zák., popřípadě § 80 CenP je možno se domáhat prohlášení usnesení valné hromady o schválení účetní závěrky za neplatné.

Nelze ovšem říci, že takové důsledky bude mít jakékoli porušení povinnosti podle § 192 obch. zák. a § 80 CenP. Soud bude muset vždy zkoumat především rozsah chybějících podkladů aby mohl zhodnotit, zda jde o takové porušení povinnosti, jehož důsledkem bylo, že akcionáři nemohli předkládanou účetní závěrku řádně posoudit [§ 183 odst. 2 písm. a) obch. zák.].

Pokud jde o důsledky rozporu obsahu schvalované účetní závěrky se zákonem, ať již co do správnosti či úplnosti, dospěl dovolací soud k závěru, že i takový rozpor může, za určitých okolností, být důvodem pro prohlášení usnesení valné hromady o schválení účetní závěrky za neplatné. Takovým důvodem však nemůže být jakýkoli nedostatek účetní závěrky, ale jen nedostatek (či nedostatky), v jehož důsledku neposkytuje účetní závěrka takové informace o hospodaření společnosti, jaké má právo každý akcionář či investor očekávat, tj. takové informace, aby se mohl rozhodnout zda účetní závěrku schválí, zda ve společnosti setrvá (či do společnosti investuje), popřípadě aby mohl učinit či navrhnout opatření, která ve vazbě na hospodaření společnosti zákon umožňuje.

V projednávané věci je třeba zdůraznit, že u společnosti s veřejně obchodovatelnými akciemi je

schválení řádně zpracované účetní závěrky důležitým předpokladem pro splnění informační povinnosti společnosti podle § 80 CenP, kterým se vytváří předpoklady pro kvalifikované rozhodování investorů o investičních záměrech ve vztahu ke společnosti. Důsledkem neschválení účetní závěrky pak je, jak se uvádí shora, že společnost musí do jednoho měsíce zpracovat a uveřejnit novou roční zprávu, ve které uvede důvody neschválení a postup řešení připomínek valné hromady (v tom směru tedy není správný závěr odvolacího soudu, že neschválení účetní závěrky nemá jiný důsledek, než že nedojde k uzavření účetnictví společnosti).

Protože právní posouzení věci co do řešení otázek, na nichž napadené rozhodnutí spočívá, není správné, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), rozsudek odvolacího soudu a spolu s ním ze stejných důvodů i rozsudek soudu prvního stupně podle § 243b odst. 1, části věty za středníkem a odst. 2, věty druhé, o. s. ř. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, věta první, o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)